

Handläggare
Lisa Allinger
Telefon: 08-50825419

Till
Socialnämnden
2025-02-18

Skrivelse angående arbetsmiljö socialsekreterare

Svar på skrivelse från Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Andrea Hedin (M) med flera har i en skrivelse till socialnämnden ställt ett antal frågor gällande socialtjänstens arbetsmiljö. Skrivelsen framhåller att socialsekreterare är en utsatt arbetsgrupp där vissa får utstå hot och våld och försök till otillåten påverkan samt att många upplever stress och tung arbetsbörda när resurserna inte räcker till och personalomsättningen kan vara hög. Skrivelsen hänvisar till resultat från en enkätundersökning som Akademikerförbundet SSR gjort som visar att fyra av tio socialsekreterare utsatts för hot och våld under de senaste två åren.

Förvaltningen delar bilden av att socialsekreterares arbetsmiljö och arbetssituation är en viktig fråga. Fortsatt arbete med stadens handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten i samverkan med de fackliga organisationerna är därför en prioriterad fråga, liksom det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Andrea Hedin (M) med flera har i en skrivelse till socialnämnden 2024-10-20 framfört ett antal frågor gällande socialtjänstens arbetsmiljö.

Ärendet

I skrivelsen framförs att socialtjänstens arbetsmiljö har blivit ett återkommande och viktigt diskussionsämne i både den politiska debatten och i media. Att vara socialsekreterare är en utsatt yrkesgrupp där vissa får utstå hot, våld och andra försök till otillåten påverkan. Vidare beskrivs att många socialsekreterare upplever en stor stress och tung arbetsbörda där resurserna inte räcker till och

personalomsättningen på sina håll är hög. I skrivelsen beskrivs att det i sitt yttersta format kommer till uttryck i den situation vi nu ser i Skärholmen där 26 socialsekreterare larmar om att situationen på förvaltningen är ohållbar och åtta chefer har lämnat sina tjänster under 2024.

Skrivelsen hänvisar till att Akademikerförbundet SSR via en enkät har undersökt socialsekreterarnas arbetsmiljö och funnit att fyra av tio socialsekreterare utsatts för hot eller våld under de senaste två åren. Det finns anledning att uppmärksamma denna yrkesgrupp, inte minst utifrån en växande problematik med gängkriminalitet, desinformationskampanjer, ökande förekomst av skjutvapen och sprängämnen som bidrar till en ökad hotbild. Slutligen beskrivs att en socialsekreterare har till uppgift att bedriva myndighetsutövning utifrån de lagar som stiftats, vilket ibland innebär att fatta beslut om tvingande insatser. Det kan leda till laddade situationer när det exempelvis rör sig om omhändertaganden av barn eller beslut som rör kriminellt belastade individer.

Med anledning av ovanstående ställs följande frågor:

- Förekommer en löpande dialog mellan socialnämnden och stadsdelsnämndernas individ- och familjeomsorg avseende skyddsåtgärder för personalen?
- Vilka skyddsåtgärder finns och används på stadsdelsnämnds nivå?
- Är alla anställda förtrogna med de skyddsåtgärder som finns?
- Kommer det att vidtas några nya åtgärder för 2025 för att öka säkerheten?
- Hur arbetar cheferna inom individ- och familjeomsorg med dessa frågor?
- Förekommer övningsscenarier inom varje stadsdelsnämnd för att bibehålla en beredskap kring potentiella särskilda händelser?
- Hur säkerställs likvärdigheten i skyddsarbetet för socialtjänstens medarbetare?
- Hur säkerställs likvärdigheten i arbetet för att främja socialsekreterares arbetsmiljö?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 12 februari 2025 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 13 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar bilden av att socialsekreterares arbetsmiljö och arbetssituation är en viktig fråga. Fortsatt arbete med stadens handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten i samverkan med facken är därför en prioriterad fråga, liksom det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Inom ramen för handlingsplanen finns en styrgrupp och referensgrupp med fackliga representanter där behov av aktiviteter lyfts fram. Under året kommer bland annat utbildning med fokus på hot och våld och utsatthet via sociala medier och hur man bemöter rättshaveristiskt beteende med tillhörande diskussionsfrågor erbjudas medarbetare och chefer.

Stadens arbete med att förebygga otillåten påverkan och hot, våld och trakasserier mot anställda sker inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ansvar för detta arbete ligger på nämnder och bolagsstyrelser i egenskap av arbetsgivare. Nämnder och bolagsstyrelser har kända rutiner för att kunna agera och vidta nödvändiga åtgärder om en medarbetare utsätts för otillåten påverkan samt hot, våld, trakasserier eller repressalier. Nämnder och bolagsstyrelser ska också underlätta för anställda och förtroendevalda att handla rätt. (Från Stockholms stads Trygghetsprogram 2024-2027).

I Stockholms stads säkerhetsprogram slås fast att stadsdelsnämnderna har ett långtgående ansvar för säkerhetsarbetet inom det egna verksamhetsområdet. Vidare anges att varje verksamhet ska säkerställa att arbetet kan bedrivas på ett fullgott sätt i enlighet med gällande lagstiftning och relevanta styrdokument och anvisningar, samt att det finns kompetens och resurser för detta.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska ha en strategisk funktion som ansvarar för att samordna, följa upp och förankra säkerhetsarbetet inom den egna verksamheten, rapportera om det lokala säkerhetsarbetet och om samverkansbehov till central nivå och säkerställa representation i stadsövergripande samverkan.

- Förekommer en löpande dialog mellan socialnämnden och stadsdelsnämndernas individ- och familjeomsorg avseende skyddsåtgärder för personalen?

Dialog om hur olika nämnder arbetar med säkerhet för socialtjänsten förekommer dels i chefsnätverk och arbetsgrupper men även inom ramen för trygghets- och säkerhetsnätverk som samordnas av stadsledningskontorets säkerhetsavdelning.

- Vilka skyddsåtgärder finns och används på stadsdelsnämnds nivå?

I Stockholms stads handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten lyfts vikten av en trygg och säker arbetsplats med fokus på ett proaktivt arbete för att motverka hot och våld.

Exempel på säkerhetsarbete inom socialtjänsten innefattar hur lokaler och besöksrum utformas, larm, bemanning av reception och bedömningar om huruvida besök ska tas emot ensam eller inte. Andra exempel är att vid behov använda säkerhetsrum med bevakad vakt eller att tillsammans med polis göra en säkerhetsplanering kring var och hur ett möte kan genomföras. Ett exempel i syfte att öka kunskapen om otillåten påverkan är att ha det som en stående punkt på APT/enhetsmöten.

- Är alla anställda förtrodda med de skyddsåtgärder som finns?

Arbetet med att förebygga hot och våld är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet och därmed finns en väl inarbetad struktur och tydligt definierat vilket ansvar chef, medarbetare och skyddsombud har i olika arbetsmiljöfrågor. Samtliga stadsdelsnämnder har utöver nämnda stadsövergripande riktlinjer, lokala rutiner för att förebygga och hantera hot och våld.

- Förekommer övningsscenarier inom varje stadsdelsnämnd för att bibehålla en beredskap kring potentiella särskilda händelser?

I utbildningar som rör hot och våld är övningar ofta en del av lärandet. I vilken utsträckning stadsdelsnämnder använder övningsscenarier är svårt att svara på utan att ställa frågan direkt till samtliga stadsdelsnämnder.

- Kommer det att vidtas några nya åtgärder för 2025 för att öka säkerheten?

En av de stadsövergripande aktiviteterna under 2025 inom ramen för arbetet med handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten kommer ha fokus på hot och våld och utsatthet via sociala medier.

- Hur arbetar cheferna inom individ- och familjeomsorg med dessa frågor?

Arbetet med att förebygga hot och våld är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Frågan om hot och våld hanteras även i de olika chefsnätverken. Inom ramen för arbetet med handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten är en av de prioriterade punkterna Trygg och säker arbetsplats med fokus på ett proaktivt arbete för att motverka hot och våld.

- Hur säkerställs likvärdigheten i skyddsarbetet för socialtjänstens medarbetare?
- Hur säkerställs likvärdigheten i arbetet för att främja socialsekreterares arbetsmiljö?

Likvärdigheten i skyddsarbetet för socialtjänstens medarbetare och i arbetet för att främja socialsekreterares arbetsmiljö regleras i trygghetsprogrammet, säkerhetsprogrammet, handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten och inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det finns möjlighet att tillsätta förvaltningsövergripande arbetsgrupper. Ett exempel på det är tillsättandet av en arbetsgrupp med representanter från socialtjänsten och stadsledningskontoret och som under året tagit fram en rutin för hur ärenden där det förekommer allvarliga hot, och som därmed inte kan handläggas på gängse sätt, kan hanteras.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse angående arbetsmiljö socialsekreterare

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2025-02-07
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-02-07